

تەفسىرى ئايەتى ٣٦ لە سورەتى النساء

[kurdish – كوردى –]

ئامادەكردنى: عبد السلام پشىدەرى

پىّداچونەوهى: پشتىوان سابير عەزىز

٢٠٠٩ - ١٤٣٠

islamhouse.com

(تفسير الآية ٣٦ من سورة النساء)

« باللغة الكوردية »

إعداد: عبد السلام بشدرى

مراجعة: بشتيوان صابر عزيز

٢٠٠٩ - ١٤٣٠

islamhouse.com

تەفسىرى ئايەتى ٣٦ لە سورەتى النساء

الحمد لله وكفى والصلوة والسلام على نبیه المصطفی، وعلى آل بيته ومن والاه .

خواى گەورەلەسورەتى (النساء) دا دەفەرمۇيت :)

.)

گومانى تىدا نىھەدەعەوبانگەوازى سەرچەم پىغەمبەران (علیهم الصلاة والسلام) بىرىتى بۇوەلەبانگەوازكردى خەلکى بۇ يەكتاپەرسىتى ودوور كەوتىنەوەلەشىك و بت پەرسىتى بەھەمو جۇرەكانىيەوه، بۇ يەدەبىينىن لەزۆر جىڭاي قورئاندا خواى گەورەجەخت لەسەر ئەممەسئەلەيەدەكاتەوه، لېرىشدا پەروەردگار سەرمان دەكات بەنەوهەكانى ئادەمیزاد وەدەفەرمۇيت :)

(ئەى خەلکىنەخودا بېپەرسىتن وھيچ مەكەنەهاوبەشى لەپەرسىندا نەمرۆق، نەدار و نەبەرد و نەبت و نەھيچ مەخلوقاتىكى تر، چونكەخواى گەورەبەرەحم وسۆز و مىھەبانى خۆى لەھەمو گوناھىك خۆش دەبىت ئەگەر بىھەۋىت، بەلام لەتاوانى شىك وهاوبەش دانان بۇ زاتى حەق تەعالى خۆى بەھيچ شىۋەھىك خۆش نابىت، وەك لەجىڭايەكى تىدا دەفەرمۇيت :)

(واتە: بەراستى خواى گەورەخۆش نابىت لەوهى كەھاوهەل و

شەريکى بۇ بىريار بىرىتى، بەلام لەھەمو گوناھىكى ترى جگەلەهاوبەش دانان خۆش دەبىت بۇ هەركەسىك خۆى بىھەۋىت، جا ئەوهى شەريک وھاوهەل بۇ خوا بىريار بىرات ئەوهەبەراستى گومرا و سەرلىشىۋا او بۇوەبەگۈرمىيەكى زۆر دوور.

چونكەئەو سنور و پاوهنىكەكەھەرگىز نابىت بېھەزىنرېت، بېبەزاندى مافەكانى خوا كەبەسەر مروقەيەوهەجى بەجى نابىت، وەك لەفەرمۇودەيەكدا هاتوه، مواعازى كورپى جەبەل (خوا لى رازى بىت) دەلىت : بەسەر گويىدرىيېزىكەوەبۈوم، پىغەمبەرى خوا (صلى الله عليه وسلم) بەلامدا تىپەرى وپىي فەرمۇوم: { يا معاذ هل تدرى ما حق الله على العباد وما حق العباد على الله قلت الله رسوله أعلم قال فإن حق الله على العباد أن يعبدوه ولا يشركوا به شيئاً وحق العباد على الله إذا فعلوا ذلك أن لا يعذبهم }

(أخرجه البخاري ومسلم) (صحيح سنن ابن ماجه، للشيخ ناصر الدين الألباني رقم الحديث ٣٤٦٨) واته: ئهی مواعذ ئایا دهزانیت مافی خوای گهوره چیه به سه ر بنهندگانیه ووه، وهمافی بنهندگانیش چیه به سه ر خوداوه؟ مواعذ ده لیت : ووتم خوا پیغه مبه ر که دهزانن، ئه مجا پیغه مبه ر (صلی الله عليه وسلم) فه رموموی: مافی خوای گهوره به سه ر بنهندگانیه ووه ئه ویه که بیپه رستن وهیچ شه ریک وهاوه لی بو بريار نه دهن، وهمافی بنهندگانیش به سه ر خوداوه ئه ویه ئه گه ر هاتوو بنهندگان بهو شیوه یه خوایان په رست که دا ولای کردوه، سزا يان نه دات (ونه يان سوتینیت به ئاگری دوزخ وده یان خاته به هه شته وه) .

ئازیزان چه مکی په رستنیش (العبادة) له بیروباوه ری ئیسلامیدا چه مکیکی فراوانه وه زور شت ده گریته وه، ئیمه ته نه لیزه دا ئاماژه به گرنگترینه کانیان ده کهین وه ک (هه مو و روکنه کانی ئیسلام له نویز ور قزوو و زه کات وحه ج ده چنه چوار چیوهی په رستنه و بگره ناوه روک وناوکرőکی په رستنه کانن، هه رو ها دوعا و پارانه وه هاوار وها نا بؤ بردن و پشت پی به ستن (التوكل) و ره جا و هيواو ئومید پی بون وقوربانی کردن هتد) به لی ده بیت ته نه ا و ته نه ا په رستنه کانمان بؤ خودا بیت ئه مجا توانيومانه مافه کانی سه رشانمان به رامبه ر به په رو هر دگار جی به جی بکهین، ئه بیت ته نه ا له خودا بپاریزنه و هاوار و نزا و هانامان هر بؤ ئه و بیت، له گه ل خودادا هیچ که سیکی تر ته نانه ت له پیغه مبه ران و پیاوچا کان و خوانسان نه کهینه هاوبه شی ئه و زاته پیروزه، خوای گهوره خوی ده فه رمومیت : (أدعوني أستجب لكم) واته: هاوار بؤ من بھینن و ته نه ا له من بپاریزنه وه منیش دیم به ده منانه وه دوعا و نزاتان گیرا ده که م، هه ر بؤیه ده بینین پیغه مبه ری خودا (صلی الله عليه وسلم) هه رگیز نه بورو له کاتی دوعا و نزادا ناولی بکریتہ شه ریک و هاوتا خودا، وه ک ریوایت کراوه : { أَنْ رَجُلًا قَالَ لِلنَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) مَا شَاءَ اللَّهُ وَشَاءَتْ، فَقَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) أَجْعَلْتَنِي لِلَّهِ نَدَاءً؟ بَلْ مَا شَاءَ اللَّهُ وَحْدَهُ } (رواه ابن ماجه - باب الكفارات - ٢١١٧، واحمد ١/٢١٤) واته: پیاویک هاته خزمه ت پیغه مبه ری خوا (صلی الله عليه وسلم) ووتی: ئه گه ر خوای گهوره و ته ویت، پیغه مبه ری خوداش له وه لامدا فه رموموی: ئایا تو من ده که بیت به هاوه ل و شه ریکی خودا؟ به لکو ته نه ا خوای گهوره بیه ویت .

به کوورتی وبه کوردی مرؤفی باوه په رستنه کانیدا هیچ که سیک بکات به هاوه لی خودا، وده بیت پیغه مبه ری خوا (صلی الله عليه وسلم) به چ شیوه یه ک بهندایه تی کرد وه وله خودا پار اوه ته وه ئیمه ش به شوین پی ئه ودا بچین به بی که م وزیاد .

ئەمجا پەروەردگار لەبەشىكى ترى ئايىتەكەدا دەفەرمۇيت :) لەگەل دايىك وباوکدا بهئىسان وچاکەكار بن، سەرنج دەدەين پەروەردگار لەزۆر جىگاي قورئاندا وھصىيەتى كردوه بەئىحسان كردن لەگەل دايىك وباوکدا و هەميشەلەپاش پەرسىنى خۆيەوە فەرمانى پېكىردووه، وەك دەفەرمۇيت :) ... [البقرة : ٨٣] هەروەها دەفەرمۇيت :) [الأنعام : ١٥١] لەجيڭايەكى تردا

فەرمۇيەتى :)

) [الإسراء : ٢٣] هەر ئەمەش بەلگەيەلەسەر ئەوھى گويىرايەلى
وچاکەخوازى لەگەل ياندا پلەيەكى گەورەي ھەيەلەئايىن پېرۋىزى ئىسلامدا، لەكاتىكدا نەبىت ئەگەر ھاتوو
دايىك وباوک ھەولىاندا لەگەل مثالەكەنياندا كەلەسەر شرك و بت پەرسى بن، لەو كاتەدا دروست
نېبەگۈيىان بىھىت، ئەگىنا ئىتر تا لەدونيادابن دەبىت چاکەخواز بىت لەگەل ياندا، وەك خواز
(... گەورە دەفەرمۇيت :)

واتە: ئەگەر دايىك وباوكت كۆششىان لەگەل كردىت، تا ھاوهەل وشەريك بۇ من بىيار بىھىت،
ئەوە فەرمانبەرداريان مەبەوبەقسەيان مەكە، بەلام لەدونياشدا ھاۋى وھاوهەل و خزمەتكارىكى چاک
بەبۈيان لەھەموو بارودخىكدا

ئەمجا خواى گەورەلەبەشەكەي ترى ئايىتەكەدا دەفەرمۇيت :) .

واتە: ھەروەها بەكارو كرده وەھى چاک وشىرين رەفتار بکەلەگەل خزمانى نزىكتدا، مەبەست لە خزمانى
نزىك ئەو كەسانەيەكە (صلەي رەحم) ت ھەيەلەگەل يان، وەك برا و خوشك و پۇور و مام و خال و برازا
و خوشكەزا و ئامۇزا و خاللۇزا و پورزا و ھەندىكى ترىيش كەلەعورفى شەرع و خەلکىدا پېيان دەوتىرىت خزمانى
نزىك، ھەر لەبەر ئەم وھصىيەتەي خواى گەورەيەكەپېيغەمبەريش (صلى الله عليه وسلم) لەبارەي خىر
وچاکەكردن لەگەل خزمانى نزىكدا دەفەرمۇيت : { الصدقة على المسكين صدقة وعلى ذي القرابة إثنتان
صدقة وصلة } (صحيح سنن ابن ماجه للشيخ ناصر الدين الألباني رقم الحديث ١٤٤٩).

واته: خیّر وصهده‌قه‌کردن به‌هه‌زاریک یه‌ک جار خیّره، به‌لام خپرکردن به‌هه‌زاری خزمی خوت دووچار خیّرت ده‌گات، جاریکیان له‌بهر ئه‌ودی ودک صه‌ده‌قه، جاریکیش ودک به‌جیهنانی صله‌ی ره‌حم له‌گه‌ل خزم‌هکه‌ی خوتدا.

هه‌روه‌ها به‌کاروکردوه‌هی شیرین وچاک ره‌فتار بکه‌له‌گه‌ل هه‌تیوان و هه‌زاران وبئه نه‌وايان و دراویسی ته‌نیشت خوت که‌دیواری به‌دیوارت‌هه‌وهیه، وه‌ئه‌و دراویسیه‌ش که‌دووره‌لیت‌هه‌وه، هه‌روه‌ها هاوه‌ل وهاوریی هه‌میشه‌یی وگیانی به‌گیانیت، هه‌روه‌ها له‌گه‌ل که‌سانی پی‌بوار و موسافر وئه‌وانه‌شی که‌بوونه‌ته‌به‌نده‌وژیّر ده‌سته‌وکه‌نیزه‌کتان، چونکه‌به‌راستی خوای گه‌وره‌ئه‌وانه‌ی خوش ناویت که‌لووت به‌رز و خوّ به‌زل زان (متکبر) ن.

له‌مه‌وه‌تیده‌گه‌ین که‌ئه‌و که‌سانه‌ی نایه‌ن به‌دهم ئه‌م بانگه‌وازه‌ی په‌روه‌ردگاره‌وه‌که‌باسمان کرد، خوّیان به‌زل و خاوه‌ن ده‌سه‌لات ده‌زانن له‌بهرام‌به‌ر خوای گه‌وره، هه‌ر بؤیه‌خوایش ئه‌وانه‌ی خوش ناویت، که‌سیکیش خودا خوشی نه‌ویست سزا‌ی ده‌دات (معاذ الله).

پیغه‌مبه‌ریشمان (صلی الله علیه وسلم) له‌فه‌رموده‌یه‌کدا که ئیمامی ئه‌حتمه‌د ریوایه‌تی کرد و ده‌ده‌فه‌رمویت: { خیر الأصحاب عند الله خيرهم لصاحبهم، وخير الجيران عند الله خيرهم لجيرانه } واته: هاوه‌ل وهاوریی چاک وباش لای خوای گه‌وره‌ئه‌و که‌سه‌یه‌که‌له‌گه‌ل هاوه‌ل وهاوریکه‌یدا باش بیت، دراویسی چاک وباشیش لای خوا ئه‌وه‌یه‌که‌بؤ دراویسیکه‌ی چاک وباش بیت.

فه‌زلی به‌خیوکردنی هه‌تیوانیش له‌ئاینی پیروزی ئیسلامدا گرنگیه‌کی زوری پیدراوه، تاگه‌شتوه‌ت‌هه‌وه‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا (صلی الله علیه وسلم) له‌فه‌رموده‌یه‌کی صه‌حیدا بفه‌رمویت: { أنا وكافل اليتيم في الجنة هكذا، وأشار بالسبابة والوسطى } واته: من وبه‌خیوکه‌ری هه‌تیوان له‌یه‌هه‌شتدا ئابه‌و شیوه‌یه‌ین، ئه‌مجا به‌پنهانه‌جیه‌که‌ی ئاماژه‌ی کرد، به‌مانایه‌کی تر به‌خیوکه‌ری هه‌تیوان هینده‌پاداشت وئه‌جري گه‌وره‌یه‌لای په‌روه‌ردگار له‌گه‌ل پیغه‌مبه‌ری خودایه‌له‌به‌هه‌شتدا.

له‌کوّتایدا له‌په‌روه‌ردگار ده‌پاریینه‌وه که له‌گه‌ل پیغه‌مبه‌ری پیش‌هه‌واماندا کوّمان بکاته‌وه‌له‌به‌هه‌شتدا.

وصلی الله وسلم على حبيبنا ونبينا محمد وعلى آله وصحبه وسلم